

Υπόθεση T-120/04

Peróxidos Orgánicos, SA

κατά

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Ανταγωνισμός — Συμπράξεις — Οργανικά υπεροξειδία — Πρόστιμα — Άρθρο 81 ΕΚ — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2988/74 — Παραγραφή — Διάρκεια της παραβάσεως — Κατανομή του βάρους αποδείξεως — Ίση μεταχείριση»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τρίτο τμήμα) της 16ης Νοεμβρίου 2006 . . . . II - 4446

Περίληψη της αποφάσεως

1. *Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Εξουσίες της Επιτροπής (Κανονισμός 2988/74 του Συμβουλίου, άρθρο 1 § 1)*
2. *Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Παραγραφή του δικαιώματος επιβολής κυρώσεων — Έναρξη (Κανονισμός 2988/74 του Συμβουλίου, άρθρο 1 §§ 1, στοιχείο β', και 2 και άρθρο 2 §§ 1, 2 και 3)*
3. *Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Απόφαση της Επιτροπής περί διαπιστώσεως παραβάσεως (Άρθρο 81 § 1 ΕΚ)*

4. *Ανταγωνισμός — Συμπράξεις — Συμμετοχή επιχειρήσεως σε αντίθετη προς τον ανταγωνισμό πρωτοβουλία*
5. *Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Απόφαση της Επιτροπής περί διαπιστώσεως παραβάσεως*
(Ανακοίνωση 96/C 207/04 της Επιτροπής)
6. *Ανταγωνισμός — Πρόστιμα — Εκτίμηση αναλόγως της συμπεριφοράς της συγκεκριμένης επιχειρήσεως*
(Άρθρο 81 § 1 ΕΚ)

1. Απόφαση περί διαπιστώσεως παραβάσεως δεν συνιστά κύρωση κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 2988/74, περί παραγραφής του δικαιώματος δώξεως και εκτελέσεως των αποφάσεων στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, και, ως εκ τούτου, δεν καταλαμβάνεται από την παραγραφή που προβλέπει η εν λόγω διάταξη. Κατά συνέπεια, η παραγραφή του δικαιώματος της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα δεν επηρεάζει το σιωπηρώς προβλεπόμενο δικαίωμά της περί διαπιστώσεως της παραβάσεως. Πάντως, η άσκηση του σιωπηρού αυτού δικαιώματος εκδόσεως αποφάσεως διαπιστώνουσας παράβαση μετά την πάροδο της προθεσμίας παραγραφής εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή αποδεικνύει την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος να προβεί στη διαπίστωση αυτή.

β', και παράγραφος 2, του κανονισμού 2988/74, περί παραγραφής του δικαιώματος δώξεως και εκτελέσεως των αποφάσεων στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, στην περίπτωση διαρκούς ή κατ' εξακολούθηση παραβάσεως πρέπει να παρέλθουν πέντε έτη από την ημέρα που έπαυσε η παράβαση για να παραγραφεί το δικαίωμα της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, η προθεσμία αυτή μπορεί να διακοπεί με κάθε πράξη με την οποία η Επιτροπή αποσκοπεί τη διενέργεια ανακρίσεως για την παράβαση, μεταξύ άλλων με τις έγγραφες αιτήσεις παροχής πληροφοριών, η διακοπή δε αυτή αρχίζει από την ημερομηνία κοινοποίησεως της εν λόγω αιτήσεως στον παραλήπτη και έχει ως συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, να αρχίζει ο χρόνος παραγραφής εκ νέου από την ημερομηνία αυτή.

(βλ. σκέψη 18)

2. Όσον αφορά την παραγραφή δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο

Συναφώς, η διακοπή της προθεσμίας παραγραφής, σύμφωνα με το άρθρο 2,

παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 2988/74, προκληθείσα με την κοινοποίηση αιτήσεως παροχής πληροφοριών σε επιχειρήσεις που μετείχαν σε υποσυμφωνία της σύμπραξης ισχύει επίσης δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, έναντι άλλης επιχειρήσεως ως μετέχουσας στην ίδια υποσυμφωνία, μολονότι η επιχείρηση αυτή δεν ήταν αποδέκτης της εν λόγω αιτήσεως.

(βλ. σκέψεις 46-47)

3. Η πλευρά ή η αρχή που προβάλλει τον ισχυρισμό περί παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού είναι εκείνη που οφείλει να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως αποδεικνύοντας, επαρκώς κατά νόμον, τα περιστατικά που συνιστούν την παράβαση και εναπόκειται στην επιχείρηση που επικαλείται προς όφελός της ένα μέσο άμυνας, έναντι της διαπίστωσης μιας παραβάσεως, να αποδείξει ότι πληρούνται οι όροι για την εφαρμογή αυτού του μέσου άμυνας, οπότε η εν λόγω αρχή θα πρέπει να κάνει χρήση άλλων αποδεικτικών στοιχείων.

Η διάρκεια της παραβάσεως αποτελεί συστατικό στοιχείο της έννοιάς της, βάσει του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, το βάρος αποδείξεως του οποίου φέρει, κυρίως, η Επιτροπή. Συναφώς, η νομολογία απαιτεί ότι, όταν δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία δυνάμει να αποδείξουν άμεσα τη διάρκεια

μιας παραβάσεως, η Επιτροπή στηρίζεται, τουλάχιστον, σε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με πραγματικά περιστατικά χωρίς μεγάλη χρονική απόσταση μεταξύ τους, ώστε να μπορεί λογικά να γίνει δεκτό ότι η παράβαση συνεχίστηκε αδιάλειπτα μεταξύ δύο συγκεκριμένων ημερομηνιών.

Η γενική αρχή ότι η Επιτροπή πρέπει να αποδεικνύει όλα τα στοιχεία που συνιστούν την παράβαση, περιλαμβανομένης της διάρκειάς της, τα οποία μπορεί να έχουν συνέπειες στα τελικά συμπεράσματά της όσον αφορά τη σοβαρότητα της εν λόγω παραβάσεως, δεν διακυβεύεται από το γεγονός ότι η επίδικη επιχείρηση προέβαλε λόγο άμυνας αντλούμενο από την παραγραφή, το βάρος αποδείξεως της οποίας φέρει, καταρχήν, η εν λόγω επιχείρηση. Πράγματι, πέραν του ότι ο αμυντικός αυτός ισχυρισμός δεν αναφέρεται στη διαπίστωση της παραβάσεως, είναι προφανές ότι η επίκλησή του συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι η διάρκεια της παραβάσεως καθώς και η ημερομηνία παύσεώς της αποδεικνύονται. Ωστόσο, μόνον τα περιστατικά αυτά δεν μπορούν να δικαιολογήσουν εν προκειμένω αντιστροφή του βάρους αποδείξεως σε βάρος της επίδικης επιχείρησεως. Αφενός, η διάρκεια της παραβάσεως, που σημαίνει ότι είναι γνωστή η ημερομηνία λήξεώς της, αποτελεί ένα από τα ουσιώδη στοιχεία της παραβάσεως, το βάρος αποδείξεως της οποίας φέρει η Επιτροπή, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η αμφισβήτηση των στοιχείων αυτών αποτελεί επίσης μέρος του λόγου άμυνας που αντλείται από την παρα-

γραφή. Αφετέρου, το συμπέρασμα αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι η μη παραγραφή της διώξεως από την Επιτροπή, βάσει του κανονισμού 2988/74, συνιστά αντικειμενικό έννομο κριτήριο, που απορρέει από την αρχή της ασφάλειας δικαίου, επιβεβαιωθέν από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του εν λόγω κανονισμού, και, ως εκ τούτου, αποτελεί προϋπόθεση της ισχύος κάθε αποφάσεως επιβολής κυρώσεων. Πράγματι, η τήρησή του επιβάλλεται στην Επιτροπή ακόμη και αν δεν προβάλλεται σχετικός αμυντικός ισχυρισμός της επιχειρήσεως.

παραβάσεως και τη δυσχέρεια της αποκαλύψεώς της, οπότε η σιωπηρή αυτή έγκριση μπορεί να χαρακτηριστεί ως συνεργία ή παθητική συμμετοχή στην παράβαση.

(βλ. σκέψη 68)

Η κατανομή αυτή του βάρους αποδείξεως μπορεί παρ' όλ' αυτά να ποικίλει εφόσον τα πραγματικά στοιχεία που επικαλείται η μία πλευρά μπορεί να είναι ικανά να υποχρεώσουν την άλλη πλευρά να παράσχει μια εξήγηση ή αιτιολογία, ελλείψει της οποίας να επιτρέπεται να συναχθεί ότι προσκομίστηκε η απόδειξη.

(βλ. σκέψεις 50-53)

4. Η μη δημόσια αποστασιοποίηση από παράβαση στην οποία η επίδικη επιχείρηση μετείχε ή η μη καταγγελία της στις διοικητικές αρχές έχει ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση της συνέχισης της

5. Μολονότι επικρατεί γενικώς κάποια δυσπιστία ως προς τις εκούσιες καταθέσεις των κυρίων συμμετεχουσών σε παράνομη σύμπραξη, ενόψει της δυνατότητας ότι οι συμμετέχουσες αυτές έχουν την τάση να ελαχιστοποιούν τη σημασία της συμβολής τους στην παράβαση και να μεγιστοποιούν τη συμβολή των άλλων, παρ' όλ' αυτά το να υποστηρίζεται ότι οι εν λόγω καταθέσεις δεν είναι αξιόπιστες εφόσον οι εταιρίες αυτές ζητούσαν προς όφελός τους την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί επεικειάς και είχαν, συναφώς, βέβαιο συμφέρον να καταθέσουν κατά των άλλων συμμετεχουσών στη σύμπραξη δεν ανταποκρίνεται στην εγγενή λογική της διαδικασίας της ανακοινώσεως περί επεικειάς. Πράγματι, το γεγονός ότι ζήτησαν υπέρ αυτών την εφαρμογή της ανακοινώσεως περί επεικειάς για να επιτύχουν μείωση του προστίμου δεν δημιουργεί οπωσδήποτε παρότρυνση να προσκομίσουν παραποιημένα αποδεικτικά στοιχεία ως προς τις λοιπές συμμετέχουσες στην επίμαχη σύμπραξη.

Εξάλλου, κάθε προσπάθεια να παραπλανηθεί η Επιτροπή μπορεί να διακυβεύσει την ειλικρίνεια καθώς και την πληρότητα της συνεργασίας του αιτούντος και, κατά συνέπεια, να θέσει σε κίνδυνο τη δυνατότητά του να αντλήσει υπέρ αυτού πλήρες όφελος από την ανακοίνωση περί επεικειάς.

(βλ. σκέψη 70)

6. Η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως πρέπει να συμβιβάζεται με την τήρηση της αρχής της νομιμότητας, σύμφωνα με την οποία κανείς δεν μπορεί να επικαλεστεί προς όφελός του την παράνομη πράξη που διαπράχθηκε υπέρ τρίτου. Πράγματι, ενδεχόμενη παρανομία διαπραχθείσα σε βάρος άλλης επιχειρήσεως, η οποία δεν μετέχει στην παρούσα διαδικασία, δεν μπορεί να οδηγήσει τον κοινοτικό δικαστή να διαπιστώσει δυσμενή διάκριση και, κατά συνέπεια, παρανομία σε βάρος της

επίδικης επιχειρήσεως στη διαδικασία που υποβλήθηκε στην κρίση του. Η προσέγγιση αυτή αντιστοιχεί στη θέσπιση της αρχής της «ίσης μεταχειρίσεως στην παρανομία» και οδηγεί, παραδείγματος χάρη, στην υποχρέωση της Επιτροπής να αγνοήσει τα αποδεικτικά στοιχεία που διαθέτει για την επιβολή κυρώσεων σε επιχείρηση που διέπραξε αξιόποινη παράβαση, για τον λόγο και μόνον ότι άλλη επιχείρηση που βρίσκεται ενδεχομένως σε παρεμφερή θέση παρανόμως διέλαθε της επιβολής της κυρώσεως αυτής. Εξάλλου, όταν μια επιχείρηση παρέβη με τη συμπεριφορά της το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ, δεν μπορεί να αποφύγει την επιβολή κυρώσεως για τον λόγο ότι σε άλλους επιχειρηματίες δεν έχει επιβληθεί κανένα πρόστιμο, εφόσον η περίπτωση των επιχειρηματιών αυτών δεν έχει καν υποβληθεί στην κρίση του κοινοτικού δικαστή.

(βλ. σκέψη 77)